

Alþingi
Erindi nr. P_{132/1812}
komudagur 25.4.2006

UST

Nefndasvið Alþingis
Landbúnaðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umhverfisstofnun

Environment and Food Agency of Iceland

• Suðurlandsbraut 24
IS - 108 Reykjavík, Ísland

© (+354) 591 2000
Fax (+354) 591 2010
umhverfisstofnun@ust.is
www.umhverfisstofnun.is

21. apríl 2006

Skjalanúmer: 45.10

Tilvísun: UST20060300154/KG

Frumvarp til laga um eldi vatnafiska, 595. mál

Vísað er til erindis landbúnaðarnefndar, dags. 28. mars sl., þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um frumvarp til laga um eldi vatnafiska, 595. mál.

Í framangreindu erindi nefndarinnar er jafnframt óskað umsagnar stofnunarinnar um 4 önnur frumvörp en öll þessi mál tengjast endurskoðun á núgildandi lögum nr. 76/1970, um lax- og silungsveiði. Athugasemdir um þá heildarendurskoðun er að finna í umsögn stofnunarinnar um frumvarp til laga um fiskrækt, 613. mál (tilvísunarnúmer UST20060300158).

Umhverfisstofnun bendir á að fiskeldi er starfsleyfis skyld starfsemi skv. lögum nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir. Við eldi lífvera eins og lax og silungs þarf einnig að hafa í huga náttúruverndarsjónarmið og dýravernd en öll þessi málefni eru á verksviði Umhverfisstofnunar. Stofnunin hefur því marghátaða aðkomu að málefnum er tengjast eldi vatnafiska og telur í samræmi við það að tryggja þurfi betur aðkomu stofnunarinnar en gert er í frumvarpinu.

Við samningu frumvarpsins var ekki leitað eftir sjónarmiðum Umhverfisstofnunar eða samráð haft á annan hátt. Stofnunin telur það miður þar sem eitt af markmiðum lagasetningarinnar var að gera löggjöfina einfaldari jafnframt sem stofnunin telur mikilvægt að framkvæmdin verði eins einföld og unnt er. Telur Umhverfisstofnun að líta beri til heildarhagsmuna allra þeirra sem koma að eldi vatnafiska og leggur til að frumvarpið verði unnið betur í samráði þeirra er málið varðar og það lagt fyrir að nýju.

Að öðru leyti er vísað er til meðfylgjandi greinargerðar um athugasemdir Umhverfisstofnunar um frumvarp til laga um eldi vatnafiska, 595. mál. Óski landbúnaðarnefnd eftir ítarlegri umfjöllun stofnunarinnar um einstök atriði er stofnunin að sjálfsögðu reiðubúin til þess, sem og að senda fulltrúa sína á fund nefndarinnar.

Virðingarfyllst,

Davíð Egilsson
forstjóri

Sigurbjörg Gísladóttir
forstöðumaður

Greinargerð

Athugasemdir við frumvarp til laga um eldi vatnafiska, 595. mál

Almennar athugasemdir:

Umhverfisstofnun telur að um ýmsa þætti sé frumvarp þetta óljóst og að efni þess skarist á við önnur lög sem fjalla um fiskeldi, s.s. lög um hollustuhætti og mengunarvarnir og lög um eldi nytjastofna sjávar. Telur stofnunin að afmarka þurfi betur hlutverk Landbúnaðarstofnunar og Veiðimálastofnunar annars vegar og Umhverfisstofnunar hins vegar. Einnig telur Umhverfisstofnun að festa þurfi samráð þessara stofnana, m.a. til einföldunar á umsóknum um leyfi, leyfisveitingar og eftirlit – ekki síst til hagsbóta fyrir umráðamenn fyrirtækja sem hyggjast leggja stund á fiskeldi.

Umhverfisstofnun bendir á að fiskeldi er starfsleyfis skyld starfsemi skv. lögum nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir. Við eldi lífvera eins og lax og silungs þarf einnig að hafa í huga náttúruverndarsjónarmið og dýravernd en þessir málaflokkar eru á verksviði Umhverfisstofnunar. Stofnunin hefur því margháttaða aðkomu að málefnum er tengjast eldi vatnafiska og telur í samræmi við það að tryggja þurfi betur aðkomu stofnunarinnar en gert er í frumvarpinu.

Við samningu frumvarpsins var ekki leitað eftir sjónarmiðum Umhverfisstofnunar eða samráð haft á annan hátt. Stofnunin telur það miður þar sem eitt af markmiðum lagasetningarinnar var að gera löggjöfina einfaldari jafnframt sem stofnunin telur mikilvægt að framkvæmdin verði eins einföld og unnt er. Telur Umhverfisstofnun að líta beri til heildarhagsmuna allra þeirra sem koma að eldi vatnafiska og leggur til að frumvarpið verði unnið betur í samráði þeirra er málið varðar og það lagt fyrir að nýju.

Athugasemdir um einstakar greinar:

3. gr. Skilgreiningar.

3. tl. *Fiskeldi*. Umhverfisstofnun bendir á að skilgreining á fiskeldi í þessum lögum er ekki fyllilega í samræmi við 1. mgr. 2. gr. laga nr. 33/2002, um eldi nytjastofna sjávar. Leggur stofnunin til að gætt sé að fullu samræmis milli skilgreininga, að teknu tilliti til frumvarps til laga um fiskrækt. Eftir að valið hefur verið orðalag verði jafnframt samþykkt frumvarpsins breytt viðeigandi ákvæðum í öðrum lögum.
6. tl. *Fiskræktarslepping*. Umhverfisstofnun bendir á að orðið „fiskræktarslepping“ kemur hvergi fyrir í texta. Stofnunin leggur annað hvort til að notað verði „slepping“ (sem er ekki heldur gott orð) eða skilgreiningu hreinlega sleppt.
8. tl. *Fiskur*. Umhverfisstofnun leggur til smávægilega orðalagsbreytingu til skýringar og nánari afmörkunar: „...tegunda lagardýra sem lifa í fersku vatni og sjó...“
11. tl. *Heilsárseldi*. Umhverfisstofnun bendir á að heilsárseldi fer einnig fram í kerum á landi og leggur til að úr þessu verði bætt.
17. tl. *Sjór* og 22. tl. *Vatn*. Umhverfisstofnun telur að gæta þurfi betur að afmörkun framangreindra skilgreininga. Annars vegar er tilgreint **salt**

vatn fyrir utan árósa og hins vegar **ósalt vatn**. Hvað með ósasvæði fyrir innan sjálfan ósinn en þar sem gætir seltuáhrifa (t.d. lón fyrir innan ósa)?

19. tl. *Strandeldi*. Umhverfisstofnun telur að skilgreiningin sé röng þar sem ekkert í henni skilyrðir að eldi fiska til slátrunar í tönkum eða kerum á landi sé við ströndina. Strandeldi í skilningi stofnunarinnar er fiskeldi í kerum eða tönkum á landi sem er með beina losun til strandar.

4. gr. Stjórnsýsla

Í 4. gr. laga nr. 33/2002, um eldi nytjastofna sjávar, er einnig fjallað um fiskeldisnefnd. Umhverfisstofnun bendir á að skv. þeim lögum sitja 4 menn í nefndinni auk þess sem ákvæði um formann eru mismunandi. Stofnunin bendir á að gæta þurfi betur að samræmi milli þessara ákvæða og annað hvort fylgja ákvæðum í fyrrgreindum lögum, ellegar breyta viðkomandi grein við samþykkt þessa frumvarps.

Umhverfisstofnun telur að reynslan af núverandi fyrirkomulagi varðandi fiskeldi sé slík að nauðsynlegt sé að stofnunin hafi aðkomu og tengingu við störf fiskeldisnefndar, m.a. með seturétt á fundum nefndarinnar og ákvæðum um umsögn stofnunarinnar um reglugerðir og aðrar ákvarðanir.

5. gr. Svæðaskipting fiskeldis

Umhverfisstofnun leggur til að auk þeirra stofnana sem taldar eru upp í 2. ml. verði Umhverfisstofnun tilgreind sérstaklega sem umsagnaraðili áður en skilgreind eru fiskeldissvæði.

6. gr. Staðbundið bann við starfsemi

Umhverfisstofnun leggur til að auk þeirra stofnana sem taldar eru upp í 1. mgr. verði Umhverfisstofnun tilgreind sérstaklega sem umsagnaraðili áður en settar eru takmarkanir eða lagt bann við fiskeldi á vissum landsvæðum.

7. gr. Rekstrarleyfi

Umhverfisstofnun óskar eftir því að stofnunin sé sérstaklega tilgreind í 2. mgr. sem umsagnaraðili um rekstrarleyfi vegna náttúruverndarsjónarmiða.

8. gr. Umsókn um rekstrarleyfi

Umhverfisstofnun telur það skýrari og markvissari stjórnsýslu ef þau atriði sem tilgreina beri með umsókn um rekstrarleyfi séu talin upp í reglugerð og leggur til að ákvæðum þessarar greinar verði breytt á þann veg.

10. gr. Efni og útgáfa rekstrarleyfis

Umhverfisstofnun sér ástæðu til að benda á það góða fordæmi sem sýnt er í 10. gr. frumvarpsins þar sem sérstaklega er tilgreint að tryggt skuli að ákvæðum laga um mat á umhverfisáhrifum og laga um hollustuhætti og mengunarvarnir skuli fylgt.

Umhverfisstofnun bendir á að í almennum athugasemdum framfar í þessari umsögn er sérstaklega vísað til þess að leitað skuli leiða til að einfalda eins og kostur er ferli leyfisveitinga og eftirlits.

16. gr. Niðurfelling rekstrarleyfis

Umhverfisstofnun bendir á að hvergi er í frumvarpinu fjallað um þau tilvik þegar fiskar eru sveltir, t.d. vegna greiðsluferfiðleika eða gjaldþrots. Slík

meðhöndlun er brot á dýraverndarlögum og telur stofnunin nauðsynlegt að tilgreint verði sérstaklega bann við að fiskur í eldi sé sveltur umfram það sem er hefðbundið, t.d. fyrir slátrun, og að viðurlögin séu niðurfelling rekstrarleyfis.

20. gr. Tilflutningur eldisfisks

Umhverfisstofnun leggur áherslu á að stofnunin verði tilgreind sem umsagnaraðili ef beiðni kemur um leyfi til að flytja eldisfisk milli vatnasvæða, ellegar að sleppa kynbættum fiski út í náttúruna.

23. gr. Um refsingar

Umhverfisstofnun vísar til umfjöllunar um 16. gr. Stofnunin leggur til að einnig verði sérstaklega tilgreint um refsingu fyrir að svelta fisk.